

MINISTERSTWO NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
KOMITET POLITYKI NAUKOWEJ

BM.ZOG.001.25.2019.

Opinia

Komitetu Polityki Naukowej z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie konkursu "Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza" (IDUB)

Komitet Polityki Naukowej wielokrotnie wypowiadał się na temat IDUB, widząc w tym konkursie bardzo obiecujący instrument reformowania polskiej nauki. Z zainteresowaniem śledząc przygotowania – zarówno po stronie MNiSW, jak i po stronie wnioskodawców – pozwala sobie przedstawić następujące rekomendacje.

Po pierwsze, przepisy prawne nie obligują Ministra NiSW do wyłonienia 10 laureatów. Ich liczba może być mniejsza. Komitet Polityki Naukowej zaleca, by do grona laureatów zaliczyć te uczelnie, które sporządziły wnioski ściśle odpowiadające założeniom konkursu, a nie te, które okazały się po prostu lepsze od innych.

Po drugie, przepisy prawne przewidują ocenę śródkresową. Może ona być potraktowana dość formalnie – jako sprawdzenie, czy spełniono jakieś wskaźniki. Natomiast może być ona potraktowana znacznie głębiej, jako sprawdzenie, czy rzeczywiście laureat podjął skuteczne kroki pozwalające na poprawę doskonałości. Komitet Polityki Naukowej opowiada się właśnie za taką rolą oceny śródkresowej, przy czym niezbędny jest udział w tej ocenie międzynarodowego zespołu ekspertów, w tym samym składzie, który wyłaniał zwycięskie uczelnie. Istnieje możliwość, iż ocena śródkresowa spowoduje utratę statusu uczelni badawczej i taka decyzja musi być oparta na dogłębnej, eksperckiej analizie.

Po trzecie, IDUB stwarza ryzyko (faktyczne lub percepcyjne) "zabetonowania" systemu, w którym jednostki uznane za doskonałe mogą trwale cieszyć się takim statusem, zaś pozostałe mają małe szanse na przezwyciężenie niekorzystnego położenia. Jest to tym dotkliwsze, że w przypadku mało wymagającej oceny śródkresowej, laureaci mają ów status zagwarantowany na 6 lat. Niewykorzystanie puli 10 miejsc dla laureatów, a także dogłębna ocena śródkresowa mogą stanowić elementy sprzyjające osiągnięciu pożądanej elastyczności.

W okresie wdrażania reformy niezwykle istotne jest, by stan szkolnictwa wyższego był regularnie oceniany przez ekspertów. Program IDUB stanowi unikalną ku temu okazję, ale częstotliwość oceny co 6 lat jest niewystarczająca. KPN postuluje, by wszystkie opinie i oceny zespołu ekspertów były upublicznione, jak również by eksperci zostali poproszeni o ocenę procesu wyłaniania i ewaluacji śródkresowej. Ich uwagi mogą zostać wykorzystane do ulepszenia kolejnego konkursu IDUB.

Przewodniczący
Komitetu Polityki Naukowej

Prof. dr hab. Tomasz Żylicz